

**MINISTERSTWO
ROZWOJU REGIONALNEGO**

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**PLAN EWALUACJI
PROGRAMU OPERACYJNEGO
INNOWACYJNA GOSPODARKA
na lata 2007-2013**

Warszawa, listopad 2007

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka	5
2. Opis systemu ewaluacji PO IG.....	7
<i>2.1. Organizacja procesu ewaluacji.....</i>	<i>7</i>
<i>2.2 Finansowanie procesu ewaluacji PO IG.....</i>	<i>12</i>
<i>2.3 Ocena a monitorowanie</i>	<i>12</i>
3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją PO IG.....	14
4. Działania związane z budową potencjału ewaluacyjnego instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO IG oraz rozpowszechnianiem wiedzy i informacji na temat ewaluacji.....	17
5. Podsumowanie	19

Wprowadzenie

Celem niniejszego dokumentu jest określenie ram procesu ewaluacji (termin stosowany zamiennie z pojęciem ocena) w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 oraz wskazanie ogólnych kierunków działań w zakresie ewaluacji PO IG.

Uszczegółowieniem Planu ewaluacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka będą okresowe plany ewaluacji, które będą zawierać szczegółowe informacje o zadaniach związanych z ewaluacją PO IG, planowanych do podjęcia w następnym roku.

Ewaluacja jest definiowana jako osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady nr 1083/2006 ewaluacja ma na celu „poprawę jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych dotyczących dane państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, ewaluacja w okresie programowania 2007-2013 będzie pełniła istotną rolę w procesie kształtowania przyszłej polityki regionalnej Unii Europejskiej. Wyniki ewaluacji w okresie 2007-2013 stanowiąc będą jeden z argumentów w trakcie dyskusji nad budżetem UE w okresie po roku 2013, będąc uzasadnieniem dla kontynuacji lub zmiany modelu polityki regionalnej UE.

W obecnym okresie programowania KE zachęca państwa członkowskie do elastycznego podejścia do ewaluacji, tj. przeprowadzania w miarę potrzeb informacyjnych **ewaluacji on-going**.

Dodatkowe informacje o ewaluacji można znaleźć m.in. w następujących dokumentach dostępnych na stronach internetowych:

- 1) *Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju i programów operacyjnych w Polsce. Poradnik.*

<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/EWALUACJA+funduszy+w+Polsce/Dokumenty+ewaluacyjne/>

- 2) dokumenty metodologiczne KE dostępne na stronie http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.htm
 - a) *Working Document No. 5. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation during the Programming Period 2007-2013. April 2007;*
 - b) *Working Document No. 2. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators. August 2006;*
 - c) *Working Document No. 1. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Ex ante Evaluation. August 2006.*
- 3) *Evaluation of Socio-Economic Development. The Guide.* <http://www.evaled.info/>
- 4) *Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013:* <http://www.mrr.gov.pl/Dokumenty+oficjalne/Okres+programowania+2007-2013/Wytyczne+MRR/Horyzontalne+obowiazujace/>
- 5) Plan ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013

Plan ewaluacji PO IG składa się z 4 następujących części:

- 1) charakterystyka PO IG,
- 2) opis systemu oceny PO IG,
- 3) opis głównych kierunków działań związanych z ewaluacją PO IG,
- 4) opis planowanych działań związanych z budową potencjału ewaluacyjnego instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO IG oraz rozpowszechnianiem wiedzy i informacji na temat ewaluacji.

1. Charakterystyka Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka stanowi jeden z głównych instrumentów realizacji celów Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, przy wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

PO IG ma na celu wspieranie szeroko rozumianej innowacyjności. Interwencja w ramach Programu będzie obejmowała bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorstw, wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek naukowych świadczących przedsiębiorstwom usługi o wysokiej jakości, a także wsparcie systemowe zapewniające rozwój środowiska instytucjonalnego innowacyjnych przedsiębiorstw. Wspierane będą również działania służące budowie i rozwojowi społeczeństwa informacyjnego, w tym dotyczące budowy elektronicznej administracji.

W ramach PO IG wspierane będą działania z zakresu innowacyjności produktowej, procesowej, marketingowej i organizacyjnej, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. Wsparcie przewidziane w ramach POIG udzielane będzie niezależnie od sektora czy branży, której dotyczy (przy ograniczeniach wynikających z zakresu interwencji EFRR oraz regulacji dotyczących pomocy publicznej).

Celem głównym PO IG jest rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Dla realizacji celu głównego przyjęto następujące cele szczegółowe:

- Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw
- Wzrost konkurencyjności polskiej nauki
- Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym
- Zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym
- Tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy
- Wzrost wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce

Alokacja na Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka wynosi ogółem 9 711 629 742 euro, w tym 8 254 885 280 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach POIG będą realizowane następujące osie priorytetowe:

- 1) *Badania i rozwój nowoczesnych technologii* – 13,38% alokacji środków w ramach PO IG,
- 2) *Infrastruktura sfery B+R* – 13,38% alokacji środków w ramach PO IG,

- 3) *Kapitał dla innowacji* – 3,50% alokacji środków w ramach PO IG,
- 4) *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* – 35,32% alokacji środków w ramach PO IG,
- 5) *Dyfuzja innowacji* – 4,11% alokacji środków w ramach PO IG,
- 6) *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym* – 4,23% alokacji środków w ramach PO IG,
- 7) *Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji* – 8,12% alokacji środków w ramach PO IG,
- 8) *Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* – 14,58% alokacji środków w ramach PO IG,
- 9) *Pomoc techniczna* – 3,39% alokacji środków w ramach PO IG.

2. Opis systemu ewaluacji PO IG

2.1. Organizacja procesu ewaluacji

W procesie ewaluacji PO IG biorą udział następujące podmioty:

- Instytucja Zarządzająca PO IG,
- Instytucje Pośredniczące i Wdrażające PO IG,
- Grupa Sterująca Ewaluacją (GSE) PO IG,
- Komitet Monitorujący PO IG.

Zadania Instytucji Zarządzającej:

- 1) koordynacja procesu ewaluacji w ramach PO IG poprzez:
 - a) organizację i obsługę prac Grupy Sterującej Ewaluacją (GSE) PO IG,
 - b) przygotowanie Planu ewaluacji PO IG,
 - c) przygotowywanie okresowych planów ewaluacji dla PO IG i informacji okresowych z ich wykonania oraz ich przekazywanie do KJO,
 - d) przygotowywanie informacji oraz przekazywanie materiałów dotyczących ewaluacji, zwłaszcza wyników, na posiedzenia Komitetu Monitorującego;
 - e) upublicznianie i rozpowszechnianie wyników wszystkich ewaluacji przeprowadzonych w ramach PO IG;
 - f) współpracę z KJO przy przeprowadzaniu ewaluacji inicjowanych przez nią, przekazywanie wyników ewaluacji KJO,
 - g) współpracę z KE przy przeprowadzaniu ewaluacji inicjowanych przez KE, przekazywanie wyników ewaluacji KE na jej życzenie,
- 2) zapewnienie środków finansowych na realizację ewaluacji PO IG w ramach Pomocy technicznej PO IG,
- 3) projektowanie, przeprowadzanie/zlecanie oraz realizacja/nadzór ewaluacji na poziomie Programu, osi priorytetowych lub działań, w szczególności:
 - a) ewaluacji strategicznych, w szczególności wskazanych przez Krajową Jednostkę Oceny jako obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych,
 - b) ewaluacji operacyjnych związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku, gdy wyniki monitoringu wykazują znaczące

odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie

- c) ewaluacji stopnia realizacji programu operacyjnego w odniesieniu do poszczególnych osi priorytetowych, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania – do 30 czerwca 2011 r.,
- 4) podjęcie decyzji o wdrażaniu poszczególnych rekomendacji (po zasięgnięciu opinii GSE, a w przypadku określenia rekomendacji jako kontrowersyjne lub istotne – po zasięgnięciu opinii KM),
- 5) monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji,
- 6) organizacja systemu zbierania i gromadzenia danych niezbędnych do ewaluacji poprzez wskazanie danych oraz wskaźników niezbędnych do przeprowadzenia oceny na poziomie Programu, priorytetów, działań oraz ew. projektów, jak również jego stała ocenę i aktualizacja;
- 7) zapewnienie przestrzegania wytycznych KJO, KE oraz przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych;
- 8) budowanie potencjału ewaluacyjnego, kształtowanie kultury ewaluacyjnej w instytucjach systemu wdrażania PO IG, gromadzenie doświadczeń związanych z ewaluacją, w szczególności dobrych praktyk oraz wniosków systemowych dla przeprowadzanych badań;
- 9) współpraca z podmiotami przeprowadzającymi ewaluacje w ramach kompetencji własnych oraz zapewnienie współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych we wdrażanie PO IG.

Instytucja Zarządzająca przekazuje do Krajowej Jednostki Oceny okresowe plany ewaluacji (do 31 grudnia każdego roku) oraz roczne informacje dotyczące działań w zakresie ewaluacji, realizowanych w roku poprzednim (do 31 marca każdego roku), w formacie określonym w załącznikach 1 i 2 do *Wytycznych nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013*.

Zadania Instytucji Pośredniczących:

- 1) udział w pracach GSE PO IG,
- 2) współpraca z IZ przy realizacji ewaluacji PO IG w zakresie osi priorytetowych i działań, za które odpowiada dana Instytucja Pośrednicząca, w szczególności:

- a) udział w projektowaniu i planowaniu ewaluacji osi priorytetowych i działań,
 - b) udział w opracowaniu i opiniowaniu opisów przedmiotu zamówienia, stanowiącego część dokumentacji przetargowej na usługi związane z realizacją zadań związanych z ewaluacją,
 - c) na zaproszenie Instytucji Zarządzającej, udział w pracach komisji przetargowej powołanej w ramach procedury przetargowej, dotyczącej zlecenia zadań związanych z ewaluacją,
- 3) współpraca z ewaluatorami oraz przekazywanie na ich wniosek informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny,
 - 4) zapewnienie współpracy jednostek zaangażowanych we wdrażanie PO IG podległych danej IP z ewaluatorami,
 - 5) monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji w zakresie kompetencji Instytucji Pośredniczącej,
 - 6) gromadzenie danych niezbędnych do ewaluacji, tj. m.in.: danych dotyczących wskaźników, danych porównawczych i kontekstowych oraz danych o wnioskodawcach nieskutecznych i ich projektach,
 - 7) zapewnienie przestrzegania wytycznych KJO, KE oraz przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych (opisanych m.in. na stronie www.evaled.info),
 - 8) współpraca z KE, KJO i IZ przy przeprowadzaniu ewaluacji inicjowanych przez KE lub KJO.

Instytucja Pośrednicząca może delegować część powyższych zadań ewaluacyjnych do Instytucji Wdrażających. W takim przypadku IP powinna zapewnić, aby wszystkie ww. zadania były wykonywane terminowo i zgodnie z zasadami.

W przypadku, gdy w ramach Instytucji Pośredniczącej lub Instytucji Wdrażającej działa wyspecjalizowana jednostka ewaluacyjna, Instytucja Zarządzająca może powierzyć Instytucji Pośredniczącej lub Instytucji Wdrażającej prowadzenie ewaluacji w zakresie osi priorytetowej/działania, za które odpowiada dana instytucja. Instytucja Zarządzająca zapewni wówczas finansowanie przeprowadzenia ww. ewaluacji w ramach Pomocy technicznej PO IG. Ostateczną decyzję dotyczącą celowości oraz zakresu ewaluacji w ramach PO IG, a także zdolności danej instytucji do przeprowadzenia ewaluacji, w każdym przypadku podejmuje Instytucja Zarządzająca.

W przypadku powierzenia Instytucji Pośredniczącej/Wdrażającej prowadzenia ewaluacji w zakresie osi priorytetowej/działania, do zadań Instytucji Pośredniczącej/Wdrażającej należy ponadto:

- 9) Przedkładanie do Instytucji Zarządzającej propozycji projektów ewaluacji w zakresie danej osi priorytetowej/działania, które zostaną włączone do okresowego planu ewaluacji PO IG,
- 10) Realizacja ewaluacji zewnętrznych i wewnętrznych właściwej osi priorytetowej/działania, we współpracy z Instytucją Zarządzającą, zgodnie z okresowym planem ewaluacji PO IG,
- 11) Przekazywanie do Instytucji Zarządzającej informacji z realizacji ewaluacji właściwej osi priorytetowej/działania.

Grupa Sterująca Ewaluacją (GSE) jest ciałem pomocniczym, powołanym przez Instytucję Zarządzającą w celu realizacji zasady partnerstwa i koordynacji procesu ewaluacji PO IG. Grupie Sterującej Ewaluacją przewodniczy Dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego lub osoba przez niego wskazana. W skład GSE wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- Instytucji Zarządzającej: 3 przedstawiciele (w tym przewodniczący i sekretarz GSE)
- Krajowej Jednostki Oceny: 1 przedstawiciel
- Instytucji Pośredniczącej – Ministerstwa Gospodarki: 3 przedstawiciele
- Instytucji Pośredniczącej – Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: 2 przedstawiciele
- Instytucji Pośredniczącej – Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji: 2 przedstawiciele.

Instytucje Pośredniczące mogą rozdysponować przysługujące im miejsca w GSE również pomiędzy podlegające im Instytucje Wdrażające.

Zadania Grupy Sterującej Ewaluacją:

- 1) współpraca w przygotowaniu i opiniowanie Planu ewaluacji PO IG oraz okresowych planów ewaluacji PO IG,
- 2) monitorowanie postępów w realizacji ww. planów,
- 3) identyfikacja obszarów badawczych; opiniowanie nowych tematów ewaluacji (które nie znalazły się w planie) przedstawionych bądź przez członków GSE bądź jakąkolwiek osobę/jednostkę zaangażowaną we wdrażanie PO IG,

- 4) uczestnictwo w formułowaniu oraz opiniowanie szczegółowych zakresów badań ewaluacyjnych,
- 5) uczestnictwo w formułowaniu kryteriów wyboru wykonawcy ewaluacji oraz kryteriów oceny ofert składanych przez oferentów,
- 6) udział w monitorowaniu postępów prac prowadzonych przez ewaluatorów, w szczególności opiniowanie raportów z wykonanych analiz (wstępnych – metodologicznych i końcowych),
- 7) wypracowanie sposobu adaptacji wyników ewaluacji do potrzeb wdrażania PO IG – m.in. poprzez operacjonalizację wniosków i rekomendacji sformułowanych przez ewaluatora oraz przedstawianie propozycji dotyczących wdrażaniu poszczególnych rekomendacji, a w przypadku rekomendacji kontrowersyjnych lub istotnych propozycji skierowania takich rekomendacji do opinii Komitetu Monitorującego;
- 8) udział w pracach nad identyfikacją danych porównawczych, grup kontrolnych oraz nad tworzeniem baz danych;
- 9) opiniowanie/konsultowanie na prośbę KJO ewaluacji przeprowadzanych na poziomie NSRO;
- 10) udział w budowaniu potencjału ewaluacyjnego poprzez:
 - a) rozpowszechnianie wyników przeprowadzonych analiz,
 - b) gromadzenie i szerzenie wiedzy w zakresie ewaluacji,
 - c) wypracowanie zasad współpracy z ewaluatorami,
 - d) wsparcie metodologiczne w zakresie ewaluacji,
 - e) identyfikacja potrzeb szkoleniowych w zakresie ewaluacji/monitoringu.

Przewodniczący może zapraszać do udziału w pracach GSE przedstawicieli partnerów społeczno-gospodarczych. W szczególności wskazane jest zapraszanie przedstawicieli partnerów społeczno-gospodarczych do przygotowywania zakresów badań ewaluacyjnych oraz oceny jakości i poprawności przygotowanych raportów ewaluacyjnych.

Przewodniczący może zapraszać do udziału w pracach GSE ekspertów z zakresu ewaluacji pod warunkiem, iż nie będą oni w żaden inny sposób zaangażowani w realizację projektu, do którego zaopiniowania zostaną zaproszeni.

W przypadku spotkań poświęconych ewaluacjom tematycznym (np. w zakresie danej osi priorytetowej), GSE może się spotykać w składzie zawężonym do przedstawicieli IZ, KJO oraz zainteresowanych IP.

Zadania Komitetu Monitorującego:

- 1) monitorowanie procesu ewaluacji PO IG
- 2) zapoznanie się z Planem ewaluacji PO IG oraz okresowymi planami ewaluacji PO IG,
- 3) identyfikacja i rekomendowanie obszarów badawczych, które powinny zostać poddane ewaluacji w ramach PO IG,
- 4) zapoznanie się z wynikami ewaluacji, w szczególności z wnioskami i rekomendacjami,
- 5) opiniowanie decyzji o sposobie wykorzystania kontrowersyjnych lub bardzo istotnych rekomendacji (określonych jako takie przez GSE i IZ).

2.2 Finansowanie procesu ewaluacji PO IG

Ewaluacja PO IG będzie finansowana ze środków działania 9.4 *Ewaluacja* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Alokacja środków na działanie wynosi 3 067 059,00 euro, w tym 2 607 000,00 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 460 059,00 euro ze środków budżetu państwa.

Działania szkoleniowe, mające na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników IZ, IP i IW zaangażowanych w proces ewaluacji będą finansowane w ramach działania 9.1 *Wsparcie zarządzania*.

Koszty organizacyjne i administracyjne związane z obsługą GSE mogą być finansowane z działania 9.1 *Wsparcie zarządzania*.

Spotkania i konferencje służące rozpowszechnianiu wyników ewaluacji, a także druk publikacji związanych z ewaluacją PO IG mogą być finansowane w ramach działania 9.3 *Informacja i promocja*.

2.3 Ocena a monitorowanie

Warunkiem dobrze przeprowadzonej oceny jest dostępność informacji oraz danych z systemu monitorowania. W związku z tym, w ramach POIG planuje się stworzenie systemu monitorowania i sprawozdawczości gromadzącego i agregującego podstawowe informacje o projektach, jak również wskaźniki produktu oraz rezultatu odzwierciedlające postęp we wdrażaniu poszczególnych działań, osi priorytetowych oraz Programu. Opracowany

zostanie m.in. minimalny katalog obligatoryjnych dla danych typów projektów wskaźników produktu i rezultatu, który będzie gromadzony w Krajowym Systemie Informatycznym (KSI).

Wskaźniki z tego katalogu będą wprowadzane do systemu informatycznego w następujący sposób:

- a) w momencie otrzymania wniosku o dofinansowanie - bazowe oraz docelowe wartości wskaźników w rozbiciu na lata,
- b) w momencie podpisania umowy o dofinansowanie - bazowe oraz docelowe wartości wskaźników w rozbiciu na lata,
- c) w trakcie realizacji projektu na podstawie części sprawozdawczej wniosków o płatność pośrednią - rzeczywiście osiągnięte wartości wskaźników oraz aktualizacje zakładanych wartości docelowych,
- d) na zakończenie realizacji projektu, zgodnie z częścią sprawozdawczą wniosku o płatność końcową - faktycznie osiągnięte wartości wskaźników produktu oraz już osiągnięte wartości wskaźników rezultatu,
- e) do 5 lat po zakończeniu realizacji projektu na podstawie ankiet dotyczących osiągniętych efektów, przesyłanych przez beneficjentów – dane dotyczące faktycznie osiągniętych wartości wskaźników rezultatu.

Poszczególne instytucje systemu wdrażania mogą również prowadzić badania monitoringowe, (np. wysyłać ankiety do beneficjentów, prowadzić wywiady w różnej formie), które rozszerzyłyby wiedzę na temat osiągniętych efektów (rezultatów i oddziaływań), przeszkód, itp. Przy organizacji badań monitoringowych należy kierować się zasadą jak najmniejszego dodatkowego obciążania beneficjentów, możliwościami technicznymi pomiaru, proporcjonalnością nakładów do wyników. W przypadku zidentyfikowania potrzeby realizacji tego typu badań, będą one realizowane w ramach okresowych planów ewaluacji PO IG.

Potencjalne dane porównawcze, które będą identyfikowane w wyniku przeprowadzania badań monitoringowych, będą stanowiły cenny wkład w ocenę efektów netto realizowanych działań, a także w ocenę faktycznej efektywności realizacji poszczególnych działań PO IG.

Dane porównawcze mogą mieć charakter:

- a) przestrzenny – dane dotyczące obszarów o podobnych parametrach,
- b) czasowy – dane dotyczące realizacji podobnych działań w innym czasie,
- c) dotyczący realizacji działań o podobnym zakresie z innych środków.

3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją PO IG

Ze względu na moment przeprowadzania ewaluacji w okresie programowania 2007-2013 wyróżnia się:

- ewaluację *ex ante* – przed rozpoczęciem realizacji PO IG,
- ewaluację bieżącą (*on-going*) – w trakcie realizacji PO IG,
- ewaluację *ex post* – po zakończeniu realizacji PO IG.

Proces ewaluacji *ex ante* PO IG zakończony został w roku 2006. Wyniki ewaluacji *ex-ante* PO IG wykonanej przez ewaluatorów zewnętrznych zostały uwzględnione w ostatecznej wersji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Ewaluacji *ex post* dokonuje Komisja Europejska we współpracy ze stroną polską po zakończeniu realizacji Programu.

W związku w powyższym niniejszy Plan koncentruje się głównie na ewaluacji bieżącej. Ewaluacja bieżąca jest procesem mającym na celu poznanie bieżących efektów interwencji. Diagnozuje i analizuje problemy pojawiające się w trakcie realizacji Programu jak również określa możliwości ich rozwiązania. Podsumowując, można powiedzieć, że ewaluacja *on-going* służy bieżącemu usprawnianiu zarządzania Programem.

W zakresie ewaluacji bieżącej przeprowadzane będą **ewaluacje strategiczne** oraz **ewaluacje operacyjne**. Przedmiotem ewaluacji strategicznych będzie analiza i ocena trafności ogólnych kierunków interwencji wyznaczonych na etapie programowania. Jednym z istotnych aspektów ewaluacji strategicznej będzie weryfikacja przyjętej strategii w odniesieniu do aktualnej i przewidywanej sytuacji społeczno – ekonomicznej. Krajowa Jednostka Oceny, w terminie do 31 października każdego roku przygotowuje okresowy plan ewaluacji NSRO, w którym wskazane zostaną ewaluacje strategiczne, do których przeprowadzenia w kolejnym roku zostanie zobowiązana Instytucja Zarządzająca.

Ewaluacje operacyjne powiązane będą ściśle z procesem zarządzania i monitorowania PO IG. Celem ewaluacji operacyjnych jest wsparcie instytucji odpowiedzialnych za realizację PO IG w zakresie osiągnięcia założonych celów operacyjnych poprzez dostarczanie użytecznych wniosków i rekomendacji. Zgodnie z Rozporządzeniem 1083/2006 ewaluacje operacyjne będą przeprowadzane w szczególności w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów oraz gdy składane są wnioski o dokonanie przeglądu programu operacyjnego lub jego części.

Zgodnie z zakresem interwencji PO IG, należy wyróżnić następujące główne obszary tematyczne podlegające ewaluacji bieżącej w ramach PO IG:

- 1) Ocena wpływu interwencji w ramach PO IG na wzrost innowacyjności polskiej gospodarki
- 2) Ocena wpływu wsparcia w ramach PO IG na poprawę pozycji konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw na rynku krajowym i międzynarodowym,
- 3) Ocena wpływu interwencji w ramach PO IG na wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw,
- 4) Ocena wpływu wsparcia w ramach PO IG na rozwój potencjału usługowego i jakości usług instytucji otoczenia biznesu,
- 5) Ocena wpływu wsparcia w ramach PO IG na zwiększenie konkurencyjności polskiej nauki i jej roli w rozwoju gospodarczym,
- 6) Ocena wpływu interwencji w ramach PO IG na podniesienie potencjału rozwojowego polskiej nauki i wzrost zatrudnienia w sferze B+R,
- 7) Ocena wpływu realizacji PO IG na rozwój społeczeństwa informacyjnego (w zakresie gospodarki elektronicznej, elektronicznej administracji i zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu),
- 8) Ocena wpływu realizacji PO IG na rozwój turystyki w Polsce,
- 9) Ocena wpływu interwencji w ramach PO IG na realizację polityki zrównoważonego rozwoju,
- 10) Ocena wpływu realizacji PO IG na osiągnięcie celów Strategii lizbońskiej,
- 11) Ocena rezultatów realizacji PO IG oraz poszczególnych osi priorytetowych i/lub działań.

Ponadto przeprowadzone zostaną ewaluacje systemowe PO IG, związane z następującymi zagadnieniami:

- 1) Oceną systemu zarządzania i wdrażania PO IG,
- 2) Oceną systemu wyboru projektów w ramach PO IG,
- 3) Oceną komplementarności działań realizowanych w ramach PO IG,

- 4) Identyfikacją barier w systemie wdrażania, utrudniających wykorzystanie środków przez poszczególne grupy beneficjentów,
- 5) Oceną systemu zarządzania finansowego i kontroli PO IG,
- 6) Oceną systemu wskaźników monitorowania realizacji PO IG, wraz ze zbudowaniem systemu wskaźników ewaluacyjnych dla poszczególnych działań PO IG,
- 7) Ocena systemu monitorowania i ewaluacji PO IG.

Instytucja Zarządzająca zapewni również przeprowadzenie do 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji osi priorytetowych w ramach PO IG, której wyniki posłużą do podziału oraz przyznania dodatkowych środków w ramach *krajowej rezerwy wykonania*. Ww. ewaluacja zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Krajowej Jednostki Oceny, określającymi zasady jej przeprowadzenia.

Szczegółowe tematy poszczególnych ewaluacji będą identyfikowane w trakcie realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

4. Działania związane z budową potencjału ewaluacyjnego instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO IG oraz rozpowszechnianiem wiedzy i informacji na temat ewaluacji

Potencjał ewaluacyjny będzie rozwijany m.in. poprzez następujące działania:

- a) współpracę z Krajową Jednostką Oceny,
- b) współpracę z jednostkami ewaluacyjnymi innych programów operacyjnych,
- c) współpracę z istniejącymi jednostkami ewaluacyjnymi w Instytucjach Pośredniczących i Instytucjach Wdrażających (w szczególności w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Władzy Wdrażającej Programy Europejskie),
- d) organizację szkoleń, konferencji, warsztatów ze środków Pomocy technicznej PO IG,
- e) udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach organizowanych przez inne podmioty (w tym KJO),
- f) współpracę z ośrodkami akademickimi oraz eksperckimi,
- g) stworzenie i rozwijanie strony internetowej poświęconej ewaluacji PO IG,
- h) informowanie o wydarzeniach związanych z ewaluacją,
- i) tworzenie bazy danych dotyczących ewaluacji, gromadzenie oraz udostępnianie publikacji.

Obecnie w ramach Instytucji Zarządzającej PO IG ewaluacją zajmują się 2 osoby. Docelowo w proces ewaluacji powinny być zaangażowane co najmniej 3 osoby w ramach Instytucji Zarządzającej oraz co najmniej po 1 osobie w każdej Instytucji Pośredniczącej. Planuje się również rozpowszechnianie wiedzy na temat ewaluacji w Instytucjach Wdrażających.

Działaniami szkoleniowymi w zakresie ewaluacji powinny zostać objęte wszystkie osoby uczestniczące w Grupie Sterującej Ewaluacją PO IG.

Wiedza i informacje na temat ewaluacji powinny być rozpowszechniane w szczególności poprzez:

- a) stworzenie i rozwijanie strony internetowej poświęconej ewaluacji PO IG,
- b) publikowanie na ww. stronie internetowej raportów z badań ewaluacyjnych,
- c) prezentowanie wyników ewaluacji na posiedzeniach Komitetu Monitorującego PO IG
- d) organizowanie spotkań i konferencji poświęconych omówieniu kluczowych wyników ewaluacji PO IG,

- e) prezentacje ewaluacji PO IG na spotkaniach i konferencjach organizowanych przez Krajową Jednostkę Oceny lub inne podmioty,
- f) przekazywanie informacji o wynikach ewaluacji pracownikom Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących nie zaangażowanym w proces ewaluacji.

5. Podsumowanie

Powszechny dostęp do wyników ewaluacji, w szczególności poprzez stronę internetową poświęconą ewaluacji PO IG, umożliwi wszystkim zainteresowanym rozszerzenie wiedzy na temat mechanizmów funkcjonowania systemu wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce oraz efektów realizacji projektów finansowanych z funduszy strukturalnych. Z kolei propagowanie wiedzy na temat ewaluacji wśród pracowników instytucji systemu wdrażania przyczyni się do lepszego wykorzystania oceny *on-going* jako użytecznego narzędzia zarządzania programami i projektami realizowanymi przy wsparciu funduszy strukturalnych.